

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๒๐๔.๓/ ๑๐๒๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 4469
วันที่ 2 พ.ค. 2554

๑๑ 5/๒๐๒
๒ พค๕๔
๕.๕๐๐

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๒๘ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง การจัดทำบันทึกความตกลงการขยายเวลาให้ลูกหมีแพนด้ายักษ์ (หลินปิง) อยู่ในประเทศไทยต่อไปอีก ๒ ปี

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บันทึกความตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (ฉบับเดิม)
๒. สำเนาหนังสือสมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า สาธารณรัฐประชาชนจีน ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๔
๓. (ร่าง) บันทึกความตกลง ฉบับภาษาอังกฤษและฉบับแปลเป็นภาษาไทย (เพิ่มเติม)
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๐๘๐๕/๓๔๑ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๔

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่องการจัดทำบันทึกความตกลงการขยายเวลาให้ลูกหมีแพนด้ายักษ์ (หลินปิง) อยู่ในประเทศไทยต่อไปอีก ๒ ปี ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างองค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ประเทศไทย กับสมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้ เข้าข่ายมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนามให้มีผลผูกพัน

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

ตามที่รัฐบาลไทยได้รับมอบหมีแพนด้ายักษ์ (Giant Panda) จำนวน ๒ ตัว เพศผู้ ชื่อ “ช่วงช่วง” และเพศเมียชื่อ “หลินฮุ่ย” จากรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน ในฐานะทูตสันถวไมตรี เพื่อเป็นสื่อเชื่อมความสัมพันธ์ของประชาชนทั้ง ๒ ประเทศ โดยมอบหมายให้องค์การสวนสัตว์ฯ ไปเลี้ยงไว้ที่สวนสัตว์เชียงใหม่ ตามบันทึกความตกลงความร่วมมือทางวิชาการของ ๒ ประเทศ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) ภายใต้โครงการวิจัยและจัดแสดงหมีแพนด้ายักษ์ในประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นมา มีกำหนดระยะเวลา ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๔๖-๒๕๕๕)

๑.๒ ผลการดำเนินงาน...

๑.๒ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินการตามโครงการดังกล่าว องค์การสวนสัตว์ฯ ประสบผลสำเร็จในการเพาะขยายพันธุ์หมีแพนด้ายักษ์เป็นครั้งแรก โดย หมีแพนด้ายักษ์ “หลินฮุ่ย” ได้ออกลูก จำนวน ๑ ตัว เป็นเพศเมีย เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๒ เวลา ๑๐.๓๙ น. ได้รับการเสนอชื่อจากประชาชนชาวไทยทั่วประเทศ และผลการคัดเลือกชื่อที่เหมาะสมที่สุด คือ “หลินปิง” ปัจจุบันมีอายุประมาณ ๑ ปี ๑๑ เดือน มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ดี การเจริญเติบโตและพัฒนาการที่ดีตามลำดับ และตามบันทึกความตกลงฯ องค์การสวนสัตว์ฯ จะต้องนำ “หลินปิง” ส่งคืนให้กับสมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบของสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อมีอายุครบ ๒ ปี (วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔)

จากการประชุมหารือร่วมกันระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมฝ่ายไทย (นายสุวิทย์ คุณกิตติ) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงป่าไม้ ของสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ ๔-๕ เมษายน ๒๕๕๓ ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน มีการเจรจาในเรื่องของการทบทวนบันทึกความตกลงฯ ความร่วมมือของโครงการแพนด้ายักษ์ ใน ๓ ประเด็น ดังนี้

(๑) การขอขยายเวลาการส่งคืนหมีแพนด้ายักษ์ (ช่วงช่วงและหลินฮุ่ย) เมื่อครบ ๑๐ ปี ตามความตกลงเดิม โดยขอขยายเวลาการส่งคืนไปอีก ๑๐ ปี

(๒) การขอขยายเวลาการส่งคืนหมีแพนด้ายักษ์ (หลินปิง) เมื่อมีอายุครบ ๒ ปี ตามความตกลงเดิมโดยขอขยายเวลาการส่งคืนไปอีก ๒ ปี

(๓) ขอรับการสนับสนุนจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ในการจัดตั้งศูนย์วิจัยแพนด้ายักษ์ ไทย-จีน ในประเทศไทย

ผลการเจรจาเบื้องต้นตามข้อ (๑) รัฐมนตรีกระทรวงป่าไม้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน มีท่าทีไม่ขัดข้องและตอบรับในประเด็นที่ (๑) และ (๒) สำหรับประเด็นที่ (๓) ยังไม่มีท่าทีตอบรับตามข้อเสนอของฝ่ายไทย เนื่องจากยังไม่เคยดำเนินการจัดตั้งในพื้นที่นอกประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

สมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า สาธารณรัฐประชาชนจีนได้แจ้งมายังองค์การสวนสัตว์ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) โดยหนังสือดังกล่าว สมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า สาธารณรัฐประชาชนจีน ยินดีขยายเวลาให้ลูกหมีแพนด้ายักษ์ (หลินปิง) อยู่ในประเทศไทยต่อไปอีก ๒ ปี พร้อมนี้ สมาคมฯ ได้ยกร่างบันทึกความตกลงฯ (เพิ่มเติม) มาเพื่อพิจารณาก่อนการลงนามร่วมกัน (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างบันทึกความตกลงฯ (เพิ่มเติม) การขยายเวลาให้ลูกหมีแพนด้ายักษ์ (หลินปิง) อยู่ในประเทศไทยต่อไปอีก ๒ ปี น่าจะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖-๗/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เกี่ยวกับคำแถลงการณ์ร่วม ไทย-กัมพูชา และจะต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนามตามความเห็นของกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ

๓. ความเร่งด่วนของการดำเนินงาน

ตามบันทึกความตกลงฯ (ฉบับเดิม) กำหนดให้องค์การสวนสัตว์ฯ จะต้องนำ “หลินปิง” ส่งคืนให้กับสมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบของสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อมีอายุครบ ๒ ปี (วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔)

/๔. สาระสำคัญ...

๔. สาระสำคัญ

การเกิดของลูกหมีแพนด้ายักษ์ (หลินปิง) คือผลของความร่วมมือทั้งสองฝ่าย เป็นความสำเร็จที่สำคัญของฝ่ายไทยในการเลี้ยงดูหมีแพนด้ายักษ์ และที่สำคัญเป็นทูตสันถวไมตรีจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่ได้รับความนิยม และเป็นสัญลักษณ์ของมิตรภาพของประชาชนทั้งสองประเทศ ฝ่ายจีนยินดีขยายเวลาให้ “หลินปิง” อยู่ต่อที่ประเทศไทยอีก ๒ ปี จากวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ถึงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยองค์การสวนสัตว์ฯ ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือฉบับแปล (ภาษาไทย) ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับระยะเวลาอยู่ต่อในประเทศไทยของหมีแพนด้ายักษ์ (หลินปิง) การสนับสนุนทางการเงินของฝ่ายไทย การจัดการด้านการเลี้ยงดูและความปลอดภัย การประกันความเสียหาย และการขนส่ง และเงื่อนไขด้านการวิจัยที่ฝ่ายจีนกำหนด

๕. ความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ ได้ให้ความเห็นต่อร่างบันทึกความตกลงฯ (เพิ่มเติม) ดังกล่าว (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔) ดังนี้

๕.๑.๑ ไม่มีข้อขัดข้องในสาระโดยรวมของร่างบันทึกความตกลงฯ (เพิ่มเติม) หากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสมสามารถปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งปฏิบัติตามพันธกรณีทางการเงินในข้อ ๒. (การให้เงินทุนเพื่อการอนุรักษ์เพิ่มเติม) และ ๓. (การรับประกันหมีให้หมีแพนด้ายักษ์ (หลินปิง) ตลอดระยะเวลาที่เพิ่มขึ้น) ของร่างบันทึกความตกลงฯ (เพิ่มเติม) ดังกล่าวได้

๕.๑.๒ เห็นควรกล่าวถึงข้อ ๙. ของความตกลงร่วมมือทางด้านการวิจัยและการอนุรักษ์หมีแพนด้ายักษ์ระหว่างองค์การสวนสัตว์ และสมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่าสาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งลงนามเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๔๖ (Article IX of the Agreement between the Zoological Park Organization of the Kingdom of Thailand and the China Wildlife Conservation Association of the People's Republic of China for Cooperation on Research and Conservation of Giant Pandas, signed on 3 September 2003) เป็นวรรคอร่ามบท เนื่องจากร่างบันทึกความตกลงฯ (เพิ่มเติม) มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไข (modify) ความตกลงฉบับปี ๒๕๔๖ ดังกล่าว

๕.๑.๓ เห็นควรให้จัดทำร่างบันทึกความตกลงฯ (เพิ่มเติม) เป็นภาษาอังกฤษภาษาเดียว เพื่อให้สอดคล้องกับความตกลงฉบับปี ๒๕๔๖ ที่จัดทำภาษาเดียว

๕.๑.๔ เห็นควรให้เพิ่มเติมข้อบทระบุการเริ่มต้นและสิ้นสุดลงของร่างบันทึกความตกลงฯ (เพิ่มเติม) ในส่วนท้ายเพื่อความสมบูรณ์ของร่างบันทึกความตกลงฯ (เพิ่มเติม) ดังกล่าว

๕.๑.๕ ร่างบันทึกความตกลงฯ (เพิ่มเติม) น่าจะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖-๗/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เกี่ยวกับคำแถลงการณ์ร่วม ไทย-กัมพูชา ฉบับลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๑ และจะต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนาม

/๕.๑.๖ ประเด็น...

๕.๑.๖ ประเด็นร่างบันทึกความตกลงฯ (เพิ่มเติม) จะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสอง ที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาหรือไม่นั้น ส่วนราชการเจ้าของเรื่องจะต้องเป็นผู้ให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องต้องให้ความเห็นประกอบการพิจารณาด้วย

๕.๑.๗ สารสำคัญของร่างบันทึกความตกลงฯ (เพิ่มเติม) เป็นการส่งเสริมความร่วมมือเกี่ยวกับโครงการวิจัยและจัดแสดงหมีแพนด้ายักษ์ และความสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศไทย จึงไม่น่าจะเป็นหนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย หรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญา หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงต่อเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้า การลงทุน หรืองบประมาณของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น หากส่วนราชการเจ้าของเรื่องสามารถปฏิบัติได้โดยไม่ต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา ร่างบันทึกความตกลงฯ (เพิ่มเติม) ฉบับนี้ก็ไม่น่าจะเป็นหนังสือสัญญา ตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

๕.๒ องค์การสวนสัตว์ฯ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะหน่วยงานดำเนินการ ได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

๕.๒.๑ โครงการวิจัยและจัดแสดงหมีแพนด้ายักษ์ในประเทศไทย เป็นโครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างหน่วยงานด้านการอนุรักษ์สัตว์ป่าของประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยรัฐบาลไทยได้รับมอบหมีแพนด้ายักษ์ จำนวน ๒ ตัว เพศผู้ ชื่อ “ช่วงช่วง” เพศเมีย ชื่อ “หลินฮุ่ย” จากรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน ในฐานะทูตสันถวไมตรี เพื่อเป็นสื่อเชื่อมความสัมพันธ์ของประชาชนทั้ง ๒ ประเทศ โดยมอบหมายให้องค์การสวนสัตว์ฯ นำไปเลี้ยงไว้ที่สวนสัตว์เชียงใหม่ จนเกิดลูกในประเทศไทย คือ “หลินปิง” ดังนั้น ร่างบันทึกความตกลงฯ (เพิ่มเติม) จึงไม่น่าจะเป็นหนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทยหรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขต ซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย หรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงต่อเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้า การลงทุน ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาแต่อย่างใด

๕.๒.๒ ประเด็นด้านงบประมาณที่องค์การสวนสัตว์ฯ ต้องจ่ายเงินสนับสนุนงานอนุรักษ์สมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน ๑๕๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ (๔,๕๐๐,๐๐๐ บาท) รวมทั้งค่าใช้จ่ายเรื่องการประกันภัยและค่าใช้จ่ายอื่นๆ นั้น องค์การสวนสัตว์ฯ มีรายได้ที่ได้รับจากผู้เที่ยวชมโครงการวิจัยและจัดแสดงหมีแพนด้ายักษ์ในประเทศไทย ที่เก็บรวบรวมไว้ในชื่อบัญชี กองทุนหมีแพนด้ายักษ์ ในประเทศไทย สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นสำหรับการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ของโครงการวิจัยฯ จึงไม่มีผลกระทบต่องบประมาณของประเทศอย่างมีนัยสำคัญที่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาแต่อย่างใด

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

๖.๑ อนุมัติให้จัดทำและลงนามในบันทึกข้อตกลงฯ (เพิ่มเติม) การขอขยายเวลาการส่งคืนหมีแพนด้ายักษ์ (หลินปิง) ออกไปอีก ๒ ปี ทั้งนี้ หากก่อนลงนามมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขร่างบันทึกข้อตกลงฯ (เพิ่มเติม) ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหารือร่วมกับกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อพิจารณาดำเนินการในเรื่องนั้นๆ โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

/๖.๒ อนุมัติ...

๖.๒ อนุมัติให้ผู้อำนวยความสะดวกการสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นผู้ลงนามในร่าง
บันทึกข้อตกลง และมอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) ให้
ผู้อำนวยความสะดวกการสวนสัตว์ฯ เป็นผู้ลงนามในบันทึกข้อตกลงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

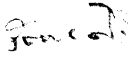
ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๖๕ ๖๒๓๕

โทรสาร ๐ ๒๒๗๘ ๘๖๒๑